

Estonian American National Council
Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

President
Mai-Liis Bartling

Vice President
Maia Linask

Treasurer
Aarne Elias

Secretary
Gilda Karu

Executive Board
Kristi Vuht Allpere
Leif Fritzell
Kristel Imeraj
Sirje Kiin
Andres Simonson
Terje Van Schaik
Ilmar Vanderer

Council Members
Anne-Reet Annunziata
Epp Annus
Marit Davey
Kristel Imeraj
Laine Kõiva Kingo
Jüri Koll
Häly Laasme
Merle Liivand
Uku Meri
Mati Otsmaa
Jaak Rakfeldt
Marju Rink-Abel
Ingrid Roosild
Tiina Sepp
Alvar Soosaar
Eric Suuberg
Lisa Trei

Executive Director
Leelo Linask

Press Release

(Estonian language version follows directly after English version)

Estonian American National Council Announces 2026 EANC Henrik Visnapuu Award Recipients

(For release on January 2, 2026) The 2026 EANC Henrik Visnapuu Culture and Literature Award will be presented to literary scholar Janika Kronberg and poet Reijo Roos.

The Estonian American National Council (EANC) has announced the recipients of the re-established Henrik Visnapuu Cultural and Literary Award. This year's honorees are **literary scholar Janika Kronberg**, who receives the Lifetime Achievement Award, and **poet Reijo Roos**, who is recognized as an Outstanding Young Author.

The award ceremony will take place at the Estonian Writers' House on Wednesday, January 7th at 6 pm. The event is open to the public.

Epp Annus, chair of the Jury and member of the Estonian American National Council, reflected on the jury's work:

"Once again, the EANC Visnapuu Award jury faced a challenging task: how does one evaluate and compare achievements realized in different forms and for different purposes? How can one weigh film, musical compositions, works of fiction, literary-historical scholarship, and memoirs reflecting on a rich and dignified life? It was a pleasure to note that there were more prize-worthy candidates than awards available. Fortunately, the award guidelines allow for candidates to be nominated again in future years."

In this year's competition, we received a total of fourteen candidates from the United States, Finland, France, the Netherlands, and Estonia, representing the fields of fiction, visual culture, politics, music, and cultural studies.

The jury reached its decision unanimously.

Lifetime Achievement Award: Janika Kronberg

As a literary scholar, **Janika Kronberg** has focused primarily on Estonian exile literature produced after the Second World War—literature that, at the time of its publication, was inaccessible to most readers in Soviet-occupied

Estonia and therefore lacked meaningful reception even when it reached the homeland by chance.

In an article dedicated to Estonia's Year of the Book, Janika Kronberg writes:

"For a long time, two Estonian-language literatures lived and developed separately. In 1968, Endel Nirk—one of the authors and editors of the seven-volume *History of Estonian Literature* (1965–1991)—was forced to admit that 'perhaps it would be more proper to leave emigrant literature out altogether.'"

Janika Kronberg has worked consistently to weave these two literary traditions into a single, unified Estonian literature. She has authored numerous articles and lectured to Estonian communities around the world. Her published works include *Under the Sign of the Winged Horse*, *Journeys with Six Guides*, *Carefully Chosen Friends*, *Read and Connected*, *Krõits ehk Ristikivi* (co-authored with Brita Melts), and most recently *Three Karls*.

Kronberg's work is never written from a purely academic distance. In addition to extensive archival research, she has sought to understand and experience the paths of the writers she studies by physically retracing their journeys—for example, following Karl Ast-Rumor in Morocco and Karl Ristikivi in Greece.

Literary scholar Rein Veidemann has noted:

"It is fascinating to see how Kronberg, through associations, connections, and references, weaves a cultural fabric from diverse threads. By recalling human relationships, Estonian literary and cultural history acquires an intimate, almost local-history dimension."

Unlike Jaan Kross, who approached key figures in Estonian cultural history as a novelist—allowing himself conscious fictionalization and artistic generalization—Kronberg remains firmly grounded as a scholar. Her culturally rich excursions are also historically and factually sound.

Through her work, Janika Kronberg has bound together homeland and exile literature into a multilayered, finely textured temporal and spatial whole. Alongside her scholarship, she has held several major leadership roles in Estonian literary life, including Director of the Estonian Literary Museum, Head of the Tartu branch of the Estonian Writers' Union, and Editor-in-Chief of *Looming*.

Outstanding Young Author Award: Reijo Roos

Reijo Roos (b. 2003) is a catalyst for his generation and a builder of the Finnish-Estonian cultural bridge. While still a secondary-school student, he compiled the bilingual poetry anthology *Sinisild / Sinisilta* (2020). The following year, he founded **Kirjanike Liidu Noored** (Young Writers of the Writers' Union) and soon thereafter launched its annual almanac, *Grafomaania*.

Roos's second book, *Tere kas tohib / tere kas võisõ* (2023), is a trilingual collection featuring poetry in Estonian, Võro, and Finnish. Currently studying in Helsinki, Roos himself embodies the living Finnish-

Estonian bridge. His energy and initiative have played a significant role in activating literary collaboration among young writers of his generation and in connecting generations more broadly.

In today's geopolitical context, maintaining the Finnish bridge is not only a creative and spiritual endeavor, but also an act of strategic and European significance.

While Reijo Roos is clearly a talent of the future, he has already accomplished an extraordinary amount at a young age. **Jury member Jürgen Rooste** notes:

"During the pandemic years, he was one of the few young authors whom one could find, year after year on January 2, at Visnapuu's grave..."

EANC and Its Partners

The **Estonian American National Council** awards the Henrik Visnapuu Prize in cooperation with its Estonian partners: the **Estonian Writers' Union** and the **Municipality of Luunja**, Visnapuu's home parish in Estonia. In 2026, EANC will award a \$3,000 prize to each winner. A unique piece of art is commissioned specifically for the award each time by an Estonian artist; its cost is covered by the Municipality of Luunja.

The jury consisted of **Epp Annus** (literary scholar and writer, representing EANC), **Jürgen Rooste** (poet, representing the Estonian Writers' Union), and **Toomas Liivamägi** (Principal of Luunja Secondary School, representing the Municipality of Luunja).

Previous recipients of the EANC Henrik Visnapuu Award include **Elin Toona** (2021) and **Tiina Kirss** (2023).

History of the Henrik Visnapuu Award

The Henrik Visnapuu Literary Award was originally established in the United States in 1952 and was awarded until 2007. Following the deaths of the founders of the award fund, the prize was discontinued. In 2020, EANC restored the Visnapuu Award, deciding to present it biennially and expanding its scope to a broader cultural award.

The award honors an Estonian-themed work published in Estonian or another language, in the fields of prose, poetry, memoir, or scholarly research, music, film, performing arts. Works published both in Estonia and abroad are eligible, with preference given to Estonian or Estonian-diaspora works published outside Estonia that help bring Estonian culture and history to wider international awareness.

The Estonian American National Council, founded in 1952, is the nationally elected representative organization of Estonian Americans. Its mission is to represent the interests of Estonian Americans and to preserve and promote Estonian language and culture. More information is available at www.estosite.org.

Henrik Visnapuu (1890–1951)

Henrik Visnapuu was born on January 2, 1890, in Helme parish. He fled Soviet occupation in 1944, first to Germany, and emigrated to the United States in 1949. He died on April 3, 1951, on Long Island, New York, at the age of 61. In June 2018, his remains were reinterred at Tallinn's Metsakalmistu Cemetery beside his wife, **Hilda Visnapuu (Ingi)**, who had waited there for him for over seventy years.

One of the most prolific and versatile figures in Estonian literature, Visnapuu authored more than thirty works, including over twenty poetry collections, memoirs, plays, verse novels, long poems, and essays. As a senior civil servant, he played a significant role in shaping Estonian cultural policy in the late 1930s as well as during the war and occupation years (1940–1944).

Visnapuu holds a central place in Estonian cultural history—as a core member of the **Siuru** literary movement, as a classic poet of love and patriotic verse, and as a key figure in exile cultural life. He was a founder of the Worldwide Estonian Literature Society, the author of Estonia's first comprehensive poetics textbook, editor of the journal *Varamu*, and a driving force behind the Estonian Writers' Cooperative.

1 "Eesti raamat paguluses kirjanduse järjepidevust hoidmas." *Postimees newspaper*, December 6, 2025

2 "Kirjanduslik road-story." *Postimees newspaper*, January 18, 2014

Contacts:

Sirje Kiin, EANC Visnapuu Award Committee chairman: sirjeikiin@hotmail.com

Epp Annus, literary scholar and chairman of the jury epp.annus@gmail.com

Jürgen Rooste, poet and jury member (representing Estonian Writers' Union)
armastatudpoet@hotmail.com

Learn more about the Henrik Visnapuu Award and other EANC initiatives at www.estosite.org

Further reading and where to find the laureates' works: www.estosite.org/eanc-henrik-visnapuu-award

###

President

Mai-Liis Bartling

Vice President

Maia Linask

Treasurer

Aarne Elias

Secretary

Gilda Karu

Executive Board

Kristi Allpere

Leif Fritzell

Kristel Imeraj

Sirje Kiin

Andres Simonson

Terje Van Schaik

Ilmar Vanderer

Council Members

Anne-Reet Annunziata

Epp Annus

Marit Davey

Kristel Imeraj

Laine Kõiva Kingo

Jüri Koll

Häly Laasme

Merle Liivand

Uku Meri

Mati Otsmaa

Jaak Rakfeldt

Marju Rink-Abel

Ingrid Roosild

Tiina Sepp

Alvar Soosaar

Eric Suuberg

Lisa Trei

Executive Director

Leelo Linask

Pressiteade avaldamiseks 2. jaanuaril 2026.

2026.a. ERKÜ Henrik Visnapuu auhinna saavad kirjandusteadlane Janika Kronberg ja luuletaja Reijo Roos

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) taastasutatud Henrik Visnapuu nimelise kultuuri- ja kirjandusauhinna saavad tänavu kirjandusteadlane Janika Kronberg ja luuletaja Reijo Roos. Publik on kutsutud auhinnatseremooniale, 7. jaanuaril algusega kell 18:00, Eesti Kirjanike Majas (Harju 1, Tallinn).

Žürii esinaine ja ERKÜ esinduskogu liige Epp Annus: “Visnapuu auhinna žüriil oli taaskord tegu keerulise väljakutsega: kuidas hinnata ja võrrelda saavutusi, mis on teostatud eri vormides ja eri eesmärkidel? Kuidas kaaluda kõrvuti filmiloomingut, muusikateoseid, ilukirjandust, kirjandusajaloolist tööd ja mälestusraamatu vormis tagasivaadet rikkale ja väarikale elule? Rõõm oli tõdeda, et preemia-väärilisi autoreid oli rohkem kui auhinnata võimalik – ent õnneks ei välista preemia statuut samade kandidaatide korduvat esitamist.”

Visnapuu auhinnale esitati 2025-2026 konkursil kokku neliteist kandidaati USAst, Soomest, Prantsusmaalt, Hollandist ja Eestist. Kandidaate oli ilukirjanduse, visuaalkultuuri, poliitika, muusika ja kultuuriteaduste valdkonnast.

Žürii oli otsuses üksmeelne.

Elutöö auhind: Janika Kronberg

Janika Kronberg on kirjandusteadlasena uurinud ja käsitlenud peamiselt Teise maailmasõja järgset eesti pagulaskirjandust – kirjandust, mis oma ilmumisajal oli suuremale osale kodumaistest lugejatest kättesaamatu ning millel ka juhuslikult Eestisse jõudnuna puudus tegelik retseptsioon.

Raamatuaastale pühendatud artiklis kirjutab Janika Kronberg: „... kaks eesti emakeelset kirjandust elasid ja arenesid pikka aega lahus. Aastakümnete jooksul valminud ja seitsmest raamatust koosnenud „Eesti kirjanduse ajaloo» (1965-1991) üks autoreid ja toimetajaid Endel Nirk pidi 1968. aastal tõdema, et „võib-olla on soliidsem emigrantliku kirjanduse osa välja jätta.““
1

Janika Kronberg on järjekindlalt tegelenud nende kahe eesti kirjanduse kokku põimimisega üheks eesti kirjanduseks. Ta on kirjutanud suurel hulgal

artikleid ja esinenud eestlaste kogukondadele üle maailma. Eraldi väljaandena on ilmunud “Tiibhobu märgi all”, “Rännud kuue teejuhiga”, “Hästi valitud sõbrad”, “Loetud ja seostatud”, koos Brita Meltsiga “Kröits ehk Ristikivi” ja viimasena “Kolm Karli”.

Kronbergi käsitus ei ole kunagi pelgalt akadeemiliselt distantsilt kirjutatud kirjanduslugu. Proovides mõista ja kogeda sama, mida tema käsitletavat kirjanikud aastakümneid varem, on ta lisaks põhjalikule arhiivitööle rännanud ka füüsiliselt oma käsitletavatega samadel radadel – näiteks Karl Ast-Rumori jälgedes Marokos ja Karl Ristikivi jälgedes Kreekas.

Kirjandusteadlane Rein Veidemann on täheldanud: „On huvitav märgata, kuidas Kronberg läbi assotsiatsioonide, seoste ja viidete otsekui koob erinevatest lõimedest kultuurikanga mustrit. [...] Eesti kirjandus- ja kultuurilugu saab tänu inimestevaheliste seoste meenutamisele intiimse, koduloolise mõõtme.“² Erinevalt Jaan Krossist, kes läheneb eesti kultuuriloos olulistele tegelastele ilukirjaniku positsioonilt, lubades endale teadlikku fiktsiooni ja kunstilist üldistust, jääb Janika Kronberg käsitlustes pigem teadlaseks – tema kirjanduslikult auditavad kultuuriloolised ekskursid „kannavad“ ka ajaloolis-faktilises plaanis.

Nii on Janika Kronberg sidunud kodu- ja pagulaskirjanduse mitmekihiliseks ning peenekoeliseks ajalis-ruumiliseks tervikuks. Selle kõige kõrvalt on ta täitnud mitmeid vastutusrikkaid kirjanduskorralduslikke ameteid: juhtinud Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonda ning olnud ajakirja Looming peatoimetaja.

Väljapaistva noore autori auhind: Reijo Roos

Reijo Roos (snd 2003) on oma põlvkonna sütitaja, Soome-Eesti silla ehitaja. Juba keskkooliõpilasena pani ta kokku soometeemalise kakskeelse luuleantoloogia "Sinisild/Sinisilta" (2020), järgmisel aastal rajas ta ühenduse Kirjanike Liidu Noored ning algatas peagi ka selle iga-aastase almanahhi "Grafomaania".

2023. aastal ilmunud Roosi teine autoriraamat "Tere kas tohib / tere kas võisõ" on juba kolmkeelne kogu, mis sisaldab värsse eesti, võro ja soome keeles. Inimesekujulise soome sillana on Roos praegu õppimas Helsingis, tema energia ja tegutsemistahe on olnud oluline oma põlvkonna noorte kirjandusliku ühistegevuse käivitamisel ning ka põlvkondade sidumisel. Tänapäevases olukorras ei ole Soome silla ülahoidmine mitte üksnes loov ja vaimne, vaid ka kaitsepoliitiliselt ja euroopaliselt kaalukas küsimus ja tegu.

Reijo Roos on küll tulevikulootus, samas on ta oma noore ea kohta juba väga palju ära teinud. Žürii liige Jürgen Rooste võib kinnitada: „Koroona-ajal oli ta üks väheseid, keda võis mitmel aastal järjest 2. jaanuaril noore autorina ka Visnapuu haul kohata...”

ERKÜ ja partnerid

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides annab auhinna välja koos Eesti partneritega: Eesti Kirjanike Liit ja Luunja vallavalitsus (Henrik Visnapuu kodukoht Eestis). ERKÜ rahastab auhinda tänavu kokku 6000 USA dollariga. Auhinnaga seotud unikaalne kunstiese tellitakse iga kord eraldi Eesti kunstnikult, selle tasub Luunja vald.

Žürii töötas koosseisus kirjandusteadlane ja kirjanik Epp Annus (Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esindaja), luuletaja Jürgen Rooste (Eesti Kirjanike Liidu esindaja) ja Luunja keskkooli direktor Toomas Liivamägi (Luunja valla esindaja).

2021. aastal pälvis ERKÜ Visnapuu auhinna kirjanik Elin Toona, temale valmistas kunstieseme kunstnik Leonhard Lapin, kellele see jäigi tema viimseks tööks. 2023. aastal sai Visnapuu auhinna Tiina Kirss.

Visnapuu nimelise preemia ajalugu

Henrik Visnapuu nimeline kirjanduspreemia loodi USAs 1952 ja seda anti välja kuni aastani 2007. Seejärel tegevus katkes auhinnafondi loonute surma tõttu. ERKÜ taastas Visnapuu auhinna 2020. aastal, otsustades auhinda välja anda igal teisel aastal ning laiendas auhinna haardeulatust üldisemaks kultuuriauhinnaks. Auhinna pälvib eesti või võõrkeeltes ilmunud Eesti-aineline teos proosa, luule, memuaristika või Eesti- ainelise uurimuse vallas.

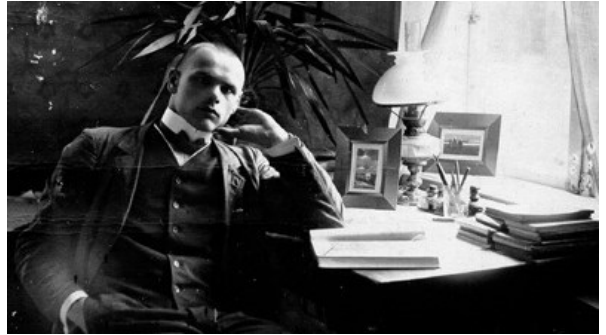
Auhindamisele kuuluvad nii välismaal kui Eestis ilmunud teosed, kuid eelistatud on väliseesti ja/või välisriikides ilmunud Eesti või väliseesti aine teos (uurimus, sündmus), mis teeb Eesti kultuuri ja/või ajalugu maailmas tuntumaks.

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides on üleriiklikult valitud ameerika eestlaste esindusorganisatsioon, mis asutati USAs 1952 ja mille eesmärgiks on esindada ameerika eestlaste huve ning säilitada ja arendada eesti keelt ja kultuuri, vt kodulehte www.estosite.org.

Henrik Visnapuu sündis 2. jaanuaril 1890 Helme kihelkonnas, põgenes 1944 nõukogude okupatsiooni eest Saksamaale ja emigreerus 1949 USAsse. Ta suri 3. aprillil 1951 Long Islandis, New York'is 61-aastaselt. 2018. a. juunis sängitati luuletaja põrm Tallinna Metsakalmistul kodumaa mulda tema abikaasa Hilda Visnapuu ehk Ingi kõrvale, kes oli teda seal oodanud üle 70 aasta.

Henrik Visnapuu oli üks viljakamaid ja mitmekülgsemaid eesti kirjanikke, tema sulest on ilmunud üle 30 teose, enam kui 20 luulekogu, mälestusi, näidendeid, värssromaane, poeeme, esseeraamatuid. Kõrge riigiametnikuna kujundas ja mõjutas oluliselt kogu Eesti Vabariigi kultuuripoliitikat 1930. aastate teisel poolel, aga ka sõja- ja okupatsiooniaastatel 1940-1944.

Henrik Visnapuu on eesti kultuuriloos mänginud olulist rolli, esmalt kirjandusrühmituse Siuru ühe keskse liikmena, kujunedes nii eesti armastus- kui isamaaluule klassikuks. Paguluses oli tal tähtis roll Ülemaailmse Eesti Kirjanduse Seltsi asutajana või luuletajana, kelle loomingut on tänapäevalgi viisistatud. Samuti oli Visnapuu eesti esimese korraliku poeetikaõpiku autor ja ajakirja Varamu toimetaja ning seisis Eesti Kirjanike Kooperatiivi loomise juures.

Rohkem ERKÜst

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides on üleriiklikult valitud ameerika eestlaste esindusorganisatsioon, mis asutati USAs 1952 ja mille eesmärgiks on esindada ameerika eestlaste huve ning säilitada ja arendada eesti keelt ja kultuuri, vt kodulehte www.estosite.org

Lähem info:

Sirje Kiin, ERKÜ Visnapuu auhinna toimkonna esimees: sirjekiin@hotmail.com

Epp Annus, kirjandusteadlane ja žürii esimees epp.annus@gmail.com

Jürgen Rooste, luuletaja ja žürii liige armastatudpoeet@hotmail.com

Loe veel auhinnast ja töödest, kust tellida raamatuid: www.estosite.org/eanc-henrik-visnapuu-award

¹ „Eesti raamat paguluses kirjanduse järjepidevust hoidmas“ *Postimees* 6.12.2025

² Kirjanduslik *road-story*. – *Postimees* 18. 1 2014

###